

Aeon Lux Koskinen

TULENSYTYTTÄMISEN OPAS

Kuvataiteen koulutusohjelma

2017

TULENSYTYTTÄMISEN OPAS

Koskinen, Aeon Lux

Satakunnan ammattikorkeakoulu

Kuvataiteen koulutusohjelma

Toukokuu 2017

Ohjaaja: Rinne, Niilo & Velhonoja, Matti

Sivumäärä: 33

Liitteitä: 0

Asiasanat: videotaide, esitystaide, oppaat, kansanusko, jooga

---

Tulensytyttämisen opas on projekti kerätä kasaan oma tietämykseni elämästä ja kuinka elää hyvää ja tarkoitettua elämää. Oppaan luvut ilmenevät asiatekstinä, runoina, videoina ja performansseina. Lukujen määrä on tuntematon fiktiivisen oppaan kasvaessa kokoaan ja uudelleen kirjoittaessa itseään ajan kuluessa. Tästä syystä sisällysluettelo osoittaa osin kirjoittamattomiin kappaleisiin.

THE BOOK OF FIRE

Koskinen, Aeon Lux

Satakunnan ammattikorkeakoulu Satakunta University of Applied Sciences
Degree Programme in Fine Arts

May 2017

Supervisors: Rinne, Niilo & Velhonoja, Matti

Number of pages: 33

Appendices: 0

Keywords: video art, performance art, guidebook, folk belief, yoga

---

The Book of Fire is a project to gather my own knowledge about life and how to live a good life that is supposed to. The chapters of book are formed to texts, poems, videos and performances. The number of chapters are unknown while this fictive book grows and re-writes itself during in time. This is why the table of contents also includes unwritten chapters.

1 SISÄLLYS:

JOHDANTO.....	6
ESIPUHE.....	7
ENSIMMÄINEN VAIHE:	
Oppi tulen sytyttämisestä.....	8
Oppi itsensä tuleen sytyttämisestä.....	9
Oppi toisensa tuleen sytyttämisestä.....	9
Oppi ympäristönsä tuleen sytyttämisestä.....	10
Oppi jälkikasvunsa tuleen sytyttämisestä.....	10
TOINEN VAIHE:	
Sytyttäminen.....	11
Tulen sytyttäminen iskemällä.....	13
Tulen sytyttäminen hiertämällä.....	13
Tulen sytyttäminen kiihottumalla.....	13
Tulen sytyttäminen tulitikuilla.....	14
Lista palavista materiaaleista.....	15
Lista palamattomista materiaaleista.....	16
KOLMAS VAIHE:	
Syttyminen.....	17
Kipinän vaaliminen.....	18
Hallittu tuleen syttyminen.....	
Spontaani tuleen syttyminen.....	
Tulessa oleminen.....	
Kuinka pukeutua tuleen?.....	20
Tulen ylläpitäminen.....	
NELJÄS VAIHE:	
Oppineet tulensytyttäjät.....	22

Oppineet oppaattomat.....	23
Hän, joka sytyttää lootuksia tuleen.....	23
Hän, joka sytyttää pellon tuleen.....	26
Pelto, joka sytyttää hänet tuleen.....	27
Oppineet opastetut.....	28
Sanat, jotka sytyttävät kuulijansa tuleen.....	
Puhuja, joka sytyttää sanat tuleen.....	
Vedestä syttyminen.....	29
LOPUKSI:	
Usein kysyttyä.....	31
JÄLKISANAT.....	34
LÄHDELUETTELO.....	36

JOHDANTO

Olen kokenut performanssi-opintoni perustavanlaatuisten elämäntaitojen opiskeluna. Opintojeni aikana olen myös tutustunut suomalais-ugrilaisen kansanperinteen tietäjäorganisaatioon ja shamanismiperinteeseen ja tutkinut kalevalaista metafysiikkaa. Opintojeni viimeisenä vuotena olen aloittanut Shaiva-koulukunnan tantriset opinnot. Nämä kaikki palautuvat tutkimukseen ja tietoon todellisuuden luonteesta, tietoisuuden synnystä ja ei-materialistisesta maailmankuvasta. Kuinka elää sopuinnissa itsensä ja ympäristön kanssa, kuinka kommunikoida ja vaikuttaa tiedostomattomaan mieleen ja löytää sama kosminen rytmi kaikesta olevasta.

Valitsin kantavaksi elementiksi tulen, joka on yksi palamisen ilmentymistä. *Tuli* on vanha uralilaiseen kantakieleen ulottuva sana, joka tarkoittaa *tulemistä*, siis liikettä, voimaa ja tapahtumista (Heikkilä 2004, 132). Sana *palaa*, tulee suomensukulaisista kielistä ja se on johdettu syömistä ja nielemistä merkitsevästä kantasana *pala* (Itkonen 1995, 298). Palamisen vapauttava lämpö ja mahdollinen valo ovat edellytyksiä elämälle. Palaminen mahdollistaa luonnonkiertokulun, sen palauttaessa järjestynyt aines uudelleen käytettäväksi esimerkiksi ruuansulatuksessa, maatumisessa ja kaskeamisessa. Vesi ei syty, sillä se on täydellisesti palanutta vetyä.

ESIPUHE

Tulensytyttämisen opas esittelee Tulensytyttämisen opin, sytyttämisen ja palamisen jalon taidon. Opas ei anna valmiita metodeja Tulensytyttämisen oppia harjoittavalle, sillä vain jokainen itse voi tuntea tulensa laadun ja tietää päämääränsä.

Enemmän kuin *Tulensytyttämisen opas* on oppikirja, se on rakkauslaulu.

Tulensytyttämisen opas kuvauksissa. Kuva: Viljami Nissi, 2017

ENSIMMÄINEN VAIHE
Oppi tulensyöttämisestä

OPPI TULENSYTYTTÄMISESTÄ

Itsensä sytyttäminen tuleen

Toisensa sytyttäminen tuleen

Ympäristönsä sytyttäminen tuleen

Jälkikasvunsa sytyttäminen tuleen

Itsensä tuleen sytyttämisessä sytyttämien on helpoin vaihe. Huomattavasti enemmän taitoa vaatii palamisen ylläpitäminen. Syttymisessä ja palamisessa on erotettavissa kaksi erilaista syttymisen ja palamisen tapaa: lyhytkestoinen ja pitkäkestoinen palaminen.

Kemiassa näkyvän liekin palamiseen vaaditaan vapaita radikaaleja, jotka ylläpitävät ketjureaktiota, joka synnyttää tulen. Itsensä sytyttämisessä nämä aktiiviset radikaalit ovat lyhytkestoisessa palamisessa passiivinen mieli ja pitkäkestoisessa identiteetittömyys. Lyhytkestoisessa palamisessa mieli on syytä pitää kiintymättömänä ajatuksista ja samaistumattomana tunteisiin, jotta palaminen voi jatkua. Muussa tapauksessa se sammuu, jos mieli aktiivisesti käyttää loogisia työkaluja. Sytyttämisen ja palamisen ero on siinä, että sytyttäminen on aktiivista toimimista, palaminen passiivista olemista, jossa palaminen tapahtuu itsestään. Pitkäkestoisessa palamisessa kyse on hitaasta ja maltillisesta itsensä valmistelusta palamiselle, sillä liekki meissä jokaisessa on valmiina. Identiteetittömyys, rajattomuuden ja vapauden ymmärtäminen auttavat meidät tähän lämpöön, jossa palaminen tapahtuu vaivattomasti kaiken aikaa.

Palamisen yksi tekijöistä on lämpö. Korkean lämpötilan ylläpitäminen johtaa uudelleen syttymiseen, vaikka palaminen olisi sammunut välissä. Tästä esimerkkinä kytevä tulipesä taikka huoneistopalot, jossa kuuma sisäilma sytyttää jo sammutetun materian uudelleen. Tämä on hyvä muistaa itsensä tuleen sytyttämisessä: jos olet kerran onnistunut itsesi sytyttämään, mutta mielesi on harhautunut välissä taikka koet rajallisuuden harhasta syntyvää pelkoa, onnistut syttymään uudelleen antamalla sen tapahtua itsestään.

Palaminen vapauttaa lämpöä ympäristöönsä. Lyhytkestoisessa palamisessa **toisen sytyttäminen** on mahdollista siinä määrin, että molempien aktiivisesti pyrkiessä

syttymiseen, kiihottavat he sisäistä lämpötilaansa nousemaan, voivat he nostattaa sitä myös yhdessä. Shamanistisessa perinteessä puhutaan “väen nostamisesta”, jossa antaudutaan tietylle halutulle voimalle, *väelle*, tai sitä kanavoidaan lävitse. Henkilön oma väkevyys tai kyky nostaa väkeä itseensä ovat henkilökohtaisia, joihin vaikuttavat synnynnäisyys ja harjoitus, mutta väkevyyttä voi olla mahdollista nostaa ilmoille omia kykyjensä enemmän yhteisessä väenostatuksessa.

Täten toimii myös yhdessä syttyminen: molempien lietsoessa ja kohdistuessa keskittymisensä sytyttämisen mahdollistamiseksi nousee molempien henkilökohtainen lämpö ja se nostaa myös ympäröivää lämpöä. Lämmön siirtyessä aina viileämpään, ovat yksilöt luovuttaneet lämpöä ympärille niin kauan, kunnes ympäröivä lämpö nousee korkeammaksi yhteisvaikutuksesta ja nostaakin nyt yksilöiden lämpöä.

Palamisesta johtuva lämmön ja mahdollisesti myös valon säteily ympäristöön mahdollistaa **ympäristön syttymisen**. Sekään ei suoraan aiheuta syttymistä omatahtoisissa olennoissa, vaan luo ympäristöstä kannustavamman ja suotuisamman myös muiden syttymiselle. Tämä ilmiö on tunnettu varsinkin pitkäkestoista palamista harjoittavien parissa, mutta lyhytkestoisen palamisen aiheuttama energian vapautumisen piikki vaikuttaa myös ympäristöön.

Jälkikasvunsa sytyttäminen on jälkikasvunsa iästä ja kehityksestä riippuvaista. Vaaliminen on keinoista paras turvataksi lapsen ja nuoren sisäisen liekin kehittyminen ja mahdollisuus palaa. (Kts. Kolmas vaihe: Syttyminen)

Tietoisuutta kantava ihminen on itsestään syttyvä aine. Tiettyyn lämpöön kuumennettua se syttyy itsestään palamaan ja palaminen jatkuu ilman ulkopuolista lämmönlähdettä. Lyhytkestoisesta ja pitkäkestoisesta palamisesta voi harjoittaa joko toista, mutta nämä ovat myös toisiaan tukevia palamisen tapoja. Lyhytkestoinen palaminen saattaa olla monille helpompi tapa tutustua tuleen ja tämän palamisen harjoittaminen on tyypillistä varsinkin Oppineille Oppaattomille. Lyhytkestoisen palamisen hallitseminen voi innostaa pitkäkestoisen palamisen pariin ja pitkäkestoisen palamisen tapahtuessa se todella myös tehostaa lyhytkestoista palamista. Pitkäkestoiseen palamiseen voi myös alkaa suoraan kulkematta lyhytkestoisen kautta.

TOINEN VAIHE
Sytyttäminen

SYTYTTÄMINEN

Tulen sytyttäminen kipinätulella

Tulen sytyttäminen kitkatulella

Tulen sytyttäminen kiihottumalla

Tulen sytyttäminen tulitikuilla

Lista palavista materiaaleista

Lista palamattomista materiaaleista

Tulen synnyllä ja tulen käyttönotolla on poikkeuksetta kertomuksensa eri kansojen mytologioissa. Kalevalaisessa perinteessä yksi tuli joutuu jakautumaan kahdeksi (3 tulta), jottei taivaalta alas tullessaan tuhoaisi kaikkea olevaa. Valkoinen tuli jakautuu punaiseksi ja siniseksi tulikeräksi, joita luonnehditaan eri luontoisiksi. Tämä tulen alastuleminen ja jakautuminen liittyy oleellisesti kalevalaiseen metafysiikkaan ja materian syntyyn. Joukahainen ja Väinämöinen edustavat erilaisia tulen sytyttämisen tapoja ja käyttävät eri värisiä tulia. (Heikkilä 1999,137-138 & 144-146)

Kaskeaminen kiteyttää tulen kaksinaamaisen luonteen: se tuhoaa altaan kaiken elämän, mutta samalla palauttaa sen hedelmälliseksi maaperäksi uudelle kasvulle. Kaskeamisessa on perinteisesti käytetty kahta tulentekotapaa, kipinätulta ja kitkatulta, joilla kaskettava ala on sytytetty vastakkaisista suunnista. Näin on ollut mahdollista luoda keinotekoisesti tuuli kaskeamiseen ja tulten kohdatessa ovat liekit yhtyneet suureellisesti.

Kertomukset kertovat edeltäviä hetkiä kilpalaulannasta, jolloin vanhalla Väinämöisellä on ongelmia liekin aikaansaamiseksi kasketessaan. Tämä hiertää puupaloa yhteen tuloksetta. Nuori Joukahainen samaan aikaan metsän toisella puolella iskee tulen kivistä, kipinä saa aikaan komean roihun ja samalla sytyttää Väinämöisenkin alan. (Heikkilä 2004, 237)

Tulen iskeminen (kipinätuli) ja hiertäminen (kitkatuli) ovat molemmat taitoa vaativia tapoja tulen sytyttämiseen. Siinä missä iskeminen on nopeampi tapa, on kipinän loikkaamista jokseenkin arvaamatonta aavistaa ja hallita. Hiertäminen vaatii pitkäjänteisyyttä ja kestävyyttä, mutta tarjoaa ennalta-arvattavuuden tulen syttymispaikan suhteen. Tulitikuissa yhdistyy näiden kahden tulentekotapojen hyödyt: nopea syttyminen ja ennalta-arvattava syttymiskohta. Siksi tulitikut ovatkin suositeltavat vasta-alkavalle tulensytyttäjälle, kun edenneille suositellaan iskemiseen sekä hiertämiseen tutustumista.

Eri tekotavat vaativat tulensytyttäjää omaksumaan eri ominaisuuksia: rohkeutta, luottamusta tuleen, pitkäjänteisyyttä ja tulen hallintaa. Tulet ovat myös eri luonteisia sytytystavoista riippuen: iskemisen sininen tuli on kovempi ja itsenäisempi, hiertämisen punainen lämpimämpi ja nöyrempi. Tulensytyttämisen oppia toteuttava voi huomata toisen tavoista itsellensä viehättävämmäksi, mutta on ehdottoman tärkeää juurikin yksipuoleiseksi kasvamista välttääkseen tutustua molempiin. Kuten tietäjät tietävät, ovat sininen ja punainen tuli aluksi olleet yksi polttava valkea. (Heikkilä 1999, 146-147)

Tulen sytyttäminen kiihottumalla liittyy luovan tulen herättämiseen. Luovan tulen käsittelyyn löytyy keinonsa esimerkiksi jooga-asanien, pranayaman ja seksuaalimagian parista. Vedoissa kuvataan askeetikkoja, jotka harjoittavat rituaaleja ja itsekuria nostaakseen sisäistä kuumuutta, sanskritiksi *tapasia*. Sisäisen kuumuus on tuonut harjoittajalleen maagisia voimia, joilla hurjimmat ovat polttaneet jumalia tuhkaksi. Sisäinen kuumuus on mahdollistanut uhraamisen, sillä se poistaa ihmisestä epäpuhtauksia. *Tapas* on pohjimmiltaan luovaa voimaa, sillä *Rgvedassa* kosminen ihminen loi maailmaan uhraamalla itsensä sisäisen kuumuuden avulla. (Rautaniemi 2015, 35-36).

Buddhalainen tantra käsittelee napachakrassa tuotettavaa sisäistä tulta, tiibetiksi *tummo*, ja sen yhteyttä omaan ja itsemme ulkopuolisiin *prana*-virtauksiin. *Tummo*-meditaatio pyrkii laajentamaan yksilön tietoisuuden piiriä ja saattaa kokemaan autuaallisen viisauden korkeampia tasoja manipuloimalla fyysisen olemuksemme sisällä olevaa energiaa. (Lama Thubten Yeshe 2008, 127-129)

Tulensyöttämisen oppia harjoittavalle luovatuli on kaksi eriluontoista tulta hänessä itsessään. Nuo tulet ovat vastaparit, joiden välillä on jännite. Tulen syöttämisessä kiihottamalla tulet lietsotaan kasvattamaan keskinäistä jännitettä ja sitten yhdistymään. Tämä yhdistyminen vapauttaa suuria määriä energiaa. Tapahtumaa voi verrata hetkeen ennen orgasmia ja orgasmin tuomaan purkaukseen. Taitavat osaavat suunnata ja hyödyntää tuon energian luomiseen tai tuhoamiseen. Sisäiset tulet ovat vähintään yhtä väkeviä kuin ulkoisetkin, sillä kyseessä on kosmoksen tapa toistaa itseään kaikessa olevassa. *Mikä on tässä, on kaikkialla. Mikä ei ole tässä, ei ole missään.* Sisäisen tulensa on mahdollista saada täysin hallintaansa ja taitavasti sisäistä tultaan käyttävä saa sillä ulkoisenkin tulen alaisuuteensa.

Monille vasta-alkajille fyysinen tuli on helpompi lähestyä ja jonka kanssa aloittaa toimiminen. Se on hyvä tapa aloittaa, mutta harjoittamiseen on ehdottoman tärkeää sisällyttää jo tuossa vaiheessa sisäisen tulensa kanssa toimimista. Ymmärrys jää vajaavaiseksi, jos Tulensyöttämisen oppia harjoittava ei ymmärrä sisäisen tulen ja fyysisen tulen vastaavuutta.

Tulitikuilla syöttäminen

1. Pitele toisella kädellä tulitikuaskia ja toisessa tulitikkua
2. Raapaise tikulla askin kitkapintaista sivua napakasti
3. Tikku syttyy sytytyspäästä ja palaa vartta pitkin

Lista palavista materiaaleista

Syttyviä materiaaleja

taso: kouluttamaton

Sytytysneste

Muovi

Autot

Liput

Pyhät kirjat

Helposti syttyviä materiaaleja

Taso: vasta-alkaja

Tulitikut

Huokoinen paperi (ei kopio paperi)

Kuiva puu (ei märkä puu)

Vanha puuvillakangas (ei uusi kangas)

Omat sormet (ei toisen sormet)

Keskitason syttyviä materiaaleja

Taso: edistynyt

Itsensä

Vaatteensa

Alkoholi

Vaativia syttyviä materiaaleja

taso: edistynyt

Olkiukot

Sanat

Päähackrat

Mahdottomasti syttyviä materiaaleja

taso: expertti

Kivi

Ilma

Kuulija

Koko chakrajärjestelmä

Eetteri

Lista palamattomista materiaaleista

Ei ole

KOLMAS VAIHE
Syttyminen

SYTTYMINEN

Kipinän vaaliminen

Hallittu tuleen syttyminen

Spontaani tuleen syttyminen

Tulesa oleminen

Kuinka pukeutua tuleen?

Sanonta isännästä ja rengistä

Tulen ylläpitäminen

Kipinän vaaliminen

Kipinän vaaliminen vaatii äärimmäistä herkkyyttä ja rohkeutta, jonka vuoksi on tyypillistä, että vaaliminen katkeaa kasvatuksen ja kasvun myötä, viimeistään murrosiässä. Kipinä ei kuitenkaan sammu taikka likaannu, vaan se yksinkertaisesti unohdetaan.

Jos vaalimisen katkeamista havainnoidaan monihuoneisena talona, on kipinän tuli lukittu yhteen huoneista. Ovi lukitaan esimerkiksi sosiaalisesta paineesta, mutta vaikka pyrkimys olisi piilottaa tuli hetkellisesti, johtaa tämänkaltainen toiminta siihen, että kipinä on koko ajan helpompi ja helpompi piilottaa. Päädymme lopulta tilanteeseen, jossa olemme unohtaneet kipinän olemassaolon sen vietettyä yhä pitempiä aikoja poissa näkyvistämme. Ajan edetessä siirrymme käyttämään enenemissä määrin muita huoneita ja lopulta unohdamme myös reitin tulen huoneeseen. Reitti saattaa hankaloitua, portaat lahota, valot hajota, mutta kulku ei koskaan muutu mahdottomaksi, vaikka kuinka aikaa kuluisi. Kipinänsä on mahdollista löytää uudelleen aina.

Kipinän vaaliminen kuvaa vaihetta, jolloin tuli on yhä arka ja hallitsematonkin. Vaaliminen on aktiivista toimimista, jolla rakennetaan identiteettiä tai identiteettittömyyttä tukemaan kipinän olemassaoloa. Taloa rakennetaan ja sisustetaan

sopivin suhtein palavista ja palamattomista materiaaleista, tehdään esivalmisteluja, jotta koko talon palaminen sitä tuhoamatta olisi mahdollista. Tärkeätä on jatkuva yhdessäolo kipinänsä kanssa, jotta rakennustyöt eivät menettäisi merkitystään taikka muuttuisivat liian suurellisiksi. Liian suuri palatsi liian pienellä tulella johtaa tyhjän puhumiseen, opittuihin sanoihin ilman omakohtaista kokemusta, sekä rakenteitten romahteluihin, jolloin huomaamme olevamme taas alussa. On kyllä välttämätöntä tehdä noita kokeiluja, jotka eivät välttämättä johdakaan meitä päämäärään, johon luulimme niiden johtavan, sillä nuo kokeilut juuri sen vuoksi kartoittavat jälleen paremmin suuntaamme.

Kipinän vaalimisessa tutustutaan tuleensa ja se kulkee rinnan tulen sytyttämisen ja syttymisen oppien kanssa. Monilla meistä saattaa olla kokemuksia lapsuudesta, jolloin olemme päätyneet vilpittömästi osoittamaan kiintymystämme tai raivoamme lähimmäisiämme kohtaan. Toimintaan on tällöin vaikuttanut tulen roihahtaminen, joka on tulkittu johtuvaksi toisesta. Omasta tiedostavuudesta ja ympäristön vastaanotosta riippuen voi yksilö oppia tulkitsemaan vielä hallitsematonta tultaan samaistumisena tai konfliktina ympäristönsä kanssa, taikka oppia tulensa niistä riippumattomaksi, kommunikoidaan sen kanssa ja kasvattamaan sitä kärsivällisesti yhä voimakkaammaksi.

Raivo ja negatiiviset tunteet eivät kumpua tulesta, vaan pelosta tulensa riistosta tai omasta pelosta tultaan kohtaan. Rakkaus ja positiiviset tunteet kumpuavat tulesta, eivät itsemme ulkopuolisista tekijöistä, joihin tulemme valo voi heijastua. Valon ja lämmön heijastuminen helposti tulkitaan siten, että toiseus sytyttää meidät, vaikka kyseessä on ennemminkin hyvä heijastava pinta omalle tulellemme. Tulensytyttämisen oppia harjoittavan on tärkeää luoda elämäänsä tällaisia suhteita tiettyssä kehitysvaiheessaan, mutta muistaa molempien tulien olevan riippumattomia toisistaan.

Kuinka pukeutua tuleen?

Kuinka pukeutua tuleen? -performanssi

RIITTI -lopputyönäyttely, Seinäjoen Taidehalli, 2017

Kuvat: Karoliina Korvuo

NELJÄS VAIHE
Oppineet tulensyöttäjät

OPPINEET OPPAATTOMAT

Tulensyöttämisen opas kuvauksissa. Kuva: Aeon Lux & Karoliina Korvuo, 2017

Hän, joka sytyttää lootuksia tuleen

Mä en tiedä, teenkö mä mitään itselleni
muuta kuin kadotan
käytän aikaani miten sattuu
satutan itseäni miten sattuu
satutan sattumalta ja harkitusti

Mä en ehkä oo vaan oppinut vielä mitään muuta tapaa elää
joka hetki voi valita toimivansa toisin
aloittaa uuden vuoden ja uuden minän
mikä tahansa hetki
cut it up
cut it up
cut it up

ja syttyä ilmiliekkeihin

Mä haluaisin muuttua tomuksi
tomuuntua huoneeksi
sinne huoneeseen kun tulisi laahaisi jalat raidat lattiaan
Reidar olisi hänen nimensä ja minä sytyttäisin jalkalampun
lampun valo heijastaisi merkkejä seinille
mystillisiä ja ei-mystillisiä
kaiken voi palauttaa kaaokseen
ja nokeen
kaiken voi sytyttää
kaikesta voi syttyä
se on enkelten laulua

ehkä se on jotain mikä vaan hengittää
jonka läpi kävellään
joka särkyy tuulesta ja tulesta
joka särkyy äänestä
joka särkyy särkymistään
itkee kuusi kuuta
itkee seitsemän aurinkoa
ennen kuin jaksaa nousta maasta, vedestä, ilmasta, tulesta ja eetteristä
mustasta aineesta
näkymättömästä todellisuudesta

nousta ylös tuonelan virtaa
polttaa pellon
polttaa raudan
polttaa sulat
polttaa kädet

nousta niin, että tietämättömät luulevat auringoksi
ja tietävät tietävät joksikin muuksi

seuraavaksi kirjoitan sydämestäni, lupaan sen

Se vain hengitti.

Hän, joka sytyttää pellon tuleen

Mulle ominaisinta on juosta pää edellä
sytyttää itsensä tuleen aivan vahingossa
huutaa apua

Sulle ominaisinta on juosta nyrkki edellä
sytyttää maat ja pellot, pitäjä ja koko kylä
pidättää hengitystä

Hullulla on kauniit silmät
Se etsii liekkiä sieltä,
mihin muut eivät katso
sillä se tietää kaiken jo palavan

Sulle ominaisinta on vuodattaa kyyneliä
Itkeä liekkisi päälle
mutta se ei sammu
vaikka itkisit 1000 vuotta

Hullulla on kauniit silmät
eikä se voi unohtaa
sillä se tietää olevansa
se tietää olevansa absoluutti tultuna alas

Pelto, joka sytyttää hänet tuleen

Se leikki mihin sä lähdet
tuntee sut paremmin kuin sä sen
sillä sitä leikkiä ovat leikkineet jo monet

Kylä on syttynyt ilmiliekkeihin jo useamman kerran
sen savun on saattanut haistaa
se on kirvellyt silmiä naapuripitäjiin

pelto voi sytyttää sut
ja sytyttääkin
jos et varo

OPPINEET OPASTETUT

Sanat, jotka sytyttävät kuulijansa tuleen

Puhuja, joka sytyttää sanat tuleen

Vedestä syttyminen

Luonnos *Vedestä syttyminen* -performanssista, 2016

Vedestä syttyminen

Vedestä syttyminen -performanssi

Porin Juhlaviikot 2016, Galleria 3H+K

Kuva: Emma Kontto

Kuva: Toni Lehtola

Kuva: Emma Kontto

LOPUKSI
Usein kysyttyä

USEIN KYSYTTYÄ

“Miksen saa tulta aikaiseksi?”

Tarkista ovatko tulitikkusi tai muu käyttämäsi sytytin kastunut. Varmista lämpötila ja että palavalla materiaalilla on tarpeeksi happea syttyäkseen.

”En saa itseäni syttymään vaikka mitä teen, olen 23, 175/80, olenko normaali?”

Kehollisilla piirteillä ei ole vaikutusta sytyttämiseen ja palamiseen. Sytyttämiseen voi käyttää itsellensä mielekästä metodologia, mutta minkään opetetun metodin käyttö ei ole välttämätöntä. Metodi voi olla fyysistä kuntoa vaativaa, taikka hyvin pienieleistä ja arjellista. Metodin kanssa toimimista voi käyttää työvälineenä sytyttämiseen pyrkiessä, mutta viimeistään palaminen irrottaa kaikista fyysisistä ja mielen ponnistuksista. Valitsemansa työskentelytavan kanssa tulee kuitenkin noudattaa valppautta, ettei itse työskentelytapa rakenna uutta estettä palamiselle.

Häiriötekijöitä voi olla useita. Yksi suurimmista on yrittäminen. Suotuisassa tilassa syttyminen tapahtuu vaivatta ja palaminen ilman ponnisteluja palaa. Palaminen on ihmisen perustila, siihen ei tarvitse pyrkiä vaan se tapahtuu, kun kaikki palamista estävät tekijät poistetaan.

”Olen nyt tulessa, mutten saa itseäni sammumaan, enkä haluakkaan. Voiko se olla vaarallista?”

Palaminen ei ole vaarallista, sillä ihminen on pohjimmiltaan itsestään syttyvää ainesta ja palaa koko ajan vähintäänkin pienellä liekillä. Poistettuasi häiriötekijät saat tulta kasvatettua, kunnes se kasvaa niin, että se jo itsestään poistaa sinusta turhan karstan ja mahdollistaa palamisen kauttaaltaan.

“Olenko demoni?”

Jos tulen omaava on demoni, se tekee meistä kaikista demoneja.

Kulttuuriset negatiiviset assosiaatiot tuleen ja palamiseen pyrkivään henkilöön johtuvat vallankäytön harjoittamisesta, jossa tiedon saantia tahdotaan rajata tai hierarkista järjestelmää voimistaa leimaamalla harjoittajia ja luomalla varoittavaa kuvastoa. Traditioiden sisällä löytyy myös pelottelevaa kuvastoa, joka voi muistuttaa tradition mukaisella oikealla tiellä pysymisestä, mutta yhtä lailla hengellisissä instituutioissa kyseessä on yhteisön sisäisten hierarkioiden ylläpitäminen tiedon rajaamisella pelottelun kautta.

JÄLKISANAT

Minulta on kysytty Tulensyöttämisen oppaan jatkosta. Vaikka opinnäytetyö on nyt valmis, on selvää, että Tulensyöttämisen opas jatkaa kasvuaan ja olemassaoloaan.

Videoteos, joka on opinnäytetyön varsinainen taiteellinen ulostulo, on kartuttanut omia teknisiä taitojani kyseisen median parissa, joka tätä ennen oli hyvinkin vieras. Video rakentui kolmiosaiseksi kattaen tutustutuksen tulentekovälineisiin, kuvaelman keltanokkaisista sytyttäjistä ja dokumentaarisemman osion kokeneemmista sytyttäjistä. Videolta jäi pois videolle tehtävä uusinta *Vedestä syttyminen* –performanssista ja aikataulujen yhteen sopimattomuudesta kohtaus isän ja tyttären maagisesta työskentelystä, jonka paikkasin *Kuinka pukeutua tuleen?* –performanssilla tukemaan kokonaisuutta. Jatkan videotyöskentelyä oppaan saralla opinnäytetyön jälkeenkin.

Vaikka olen opintojeni aikana erikoistunut performanssiin ja kuvanveistoon, valitsin videon mediakseni. Suunnitteluvaiheessa opinnäytetyö- ja näyttelykontekstiin video näyttäytyi asettuvan paremmin arvioitavaksi ja aihetta kokonaisvaltaisemmin esitteleväksi kuin performanssi, jonka vuoksi hylkäsin alkuperäisen ideani Taidehallilla toteutettavasta performanssarjasta. Päädyin kuitenkin pitämään performanssien ulostuloja osana opasta ja tukemaan videolla esitettävää maailmaa.

Oppaan performanssit ovat olleet rituaaliperformansseja ja nostaneet omaan tarkasteluuni yhä enemmän taiteilijan vastuun yleisöstään performanssin katsojina kuin myös rituaalin todistajina. Olen yrittänyt löytää ratkaisua sen suhteen, ettei performanssi olisi tyhjä rituaalina ja pelaisi pelkästään rituaalin muodolla, kuin myös sen suhteen, ettei yleisö löydä itseään rituaalista ilman varoitusta. *Vedestä syttyminen* –teoksessa ratkaisin tämän kertomalla yleisölle ennen heidän osallistamista performanssin lopun kulun. *Kuinka pukeutua tuleen?* –teoksessa päädyin noudattamaan rituaalin muotoa itselleni perustelluin elementein tekemättä kuitenkaan samalla henkilökohtaista rituaalia. Edellinen toimi, jälkimmäinen ei niinkään.

Opinnäytetyön suurin lahja on ollut löytää tapa kietoa yhteen eri ilmaisuvälineiden ulosanti yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Projekti on myös vahvistanut omaa suhdetta sisäiseen tietämykseeni ja esoteerisiin oppeihin, joiden tarkastelu oli yksi tutkimusaiheista opinnäytetyölle.

LÄHDELUETTELO

Heikkilä T., 2004, Aurinkolaiva, Helsinki: Basam Books

Heikkilä T., 1999, Kalevalan metafysiikka ja fysiikka, Helsinki: Like

Itkonen E., 1995, Suomen sanojen alkuperä, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura & Kotimaisten Kielten Tutkimuskeskus, Helsinki

Lama Thubten Y., 2008, Johdanto buddhalaiseen tantraan, Helsinki: Biokustannus

Rautaniemi M., 2015, Erakkomajoista kuntosaleille, Helsinki: Basam Books